

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de yatırım ortamını iyileştirme çalışmaları, 2001 yılından bu yana Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) bünyesinde yürütülmektedir. 4/1/2016 tarihli ve 2016/1 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararı ile yenilenen YOİKK’in başkanlığı, yatırımların izlenmesi ve koordinasyonu ile görevli Başbakan Yardımcısı tarafından yürütülmektedir.

Yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla YOİKK’in yapısında yatırımlarla ilgili görev ve sorumluluğu bulunan Adalet, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre ve Şehircilik, Ekonomi, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Gümrük ve Ticaret, Kalkınma ve Maliye Bakanlarının yanı sıra İçişleri ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanları gibi ilgili diğer Bakanlar ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) başkanları yer almaktadır. YOİKK’te kamu ve özel sektör arasında bugüne kadar sağlanan ortak çalışma kültürü sayesinde pek çok yasal ve idari düzenleme gerçekleştirilmiş ve çalışmalar yıllık eylem planları aracılığıyla yürütülmüştür.

2017-2018 döneminde YOİKK gündemine alınan eylemler, uluslararası kuruluşların ülkemize yönelik değerlendirmeleri de gözönüne alınarak oluşturulmuş, süre, maliyet ve prosedür sayısı anlamında yatırımcıların karşılaştığı idari ve bürokratik süreçlerin iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcıların karşılaştığı sorunların hızla çözülmesi, yatırım ortamına ilişkin bürokratik süreçlerin rasyonel hale getirilerek zaman ve maliyet anlamında iyileştirme sağlanması, uluslararası kuruluşların hazırladıkları yatırım ortamına ilişkin raporlarda ülke sıralamamızın iyileştirilmesi, böylece ulusal ve uluslararası yatırımların artırılması amacıyla yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde;

- Şirket kuruluş işlemlerindeki maliyet ve sürenin azaltılması,
- Belediyeler tarafından sağlanan yapı izin süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Dış ticaret işlemlerine ilişkin çeşitli maliyetlerin düşürülmesi,
- Tapu kaydı işlemlerinin hızlandırılması,
- Telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin kolaylaştırılması,
- Ticari faaliyet işlemlerinin kolaylaştırılması,
- KOBİ’lerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması,

doğrultusunda bu Tasarıyla çeşitli kanunlarda değişikliklerin yapılması öngörülmektedir.

Anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluştaki açılış onaylarının yalnızca ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi sağlanmakta, böylelikle başka bir işleme gerek kalmamaktadır. Şirketlerde, organ temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilciye ilişkin uygulamada yaşanan problemlerin önüne geçilmesi amacıyla 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 428 inci, 430 uncu ve 431 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Şirket kuruluş işlemlerindeki sürecin kısaltılması amacıyla, şirket kuruluş aşamasında sigortalı çalıştırılması durumunda oluşturulacak şirket kaydının, Sosyal Güvenlik Kurumuna gidilmeksizin elektronik olarak oluşturulması öngörülmektedir.

Yapı izin süreçlerinin kısaltılması amacıyla YOİKK 2017-2018 dönemi çalışmaları kapsamında azaltılan ruhsat üzerindeki imza sayısı bire indirilmekte olup yapı denetimine ilişkin mevcut sistemde uygulanmakta olan risk bazlı denetim hususuna 4708 sayılı Kanunda yer verilmektedir. Yapı izin süreçleriyle ilgili, yapı ruhsatının verilmesi aşamasında gerekli olan işyeri kaydının Sosyal Güvenlik Kurumuna gidilmeksizin elektronik ortamda oluşturulması öngörülmektedir.

Dış ticaret işlemlerinde geçici depolama maliyetlerinin azaltılması ve dış ticaret erbabının rekabet gücünün yükseltilmesi amacıyla, gümrük işlemleri çerçevesinde alınan tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masraflar için azami sınır uygulamasına geçilmesi öngörülmektedir.

Tapu kaydı işlemlerinin hızlandırılması amacıyla, borçlu ve kefiller ile alacaklı arasında düzenlenen kredi veya borç sözleşmelerinin, ilgililerin tapu müdürlüklerinde bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescilinin sağlanması ve iskân izni alındıktan sonra herhangi bir farklı işleme ihtiyaç kalmaksızın tapu sicilinde ilgili taşınmazın cins değişikliğinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Öte yandan, tapu müdürlüklerince tescili yapılan işlemlerin yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından doğrudan elektronik ortamda paylaşılması öngörülmektedir.

Telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin kolaylaştırılması amacıyla; altyapı kazı işlemlerinde başvuru talepleriyle ilgili sürecin tanımlanması, belge karşılığında alınacak harç oranı ve hesaplama yöntemi, izinsiz kazı yapanlara uygulanacak idari para cezaları ile ilgili hükümler de dahil olmak üzere birçok hususta yatırım süreçlerini kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmaktadır.

Özellikle kırsal bölgelerde, mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapı ve sistemleri kurulması ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi için 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamındaki yerlerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından tahsis amacının değiştirilebilmesi öngörülmektedir.

KOBİ'lerin finansmana daha kolay erişebilmesi amacıyla 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununda değişiklik yapılmak suretiyle, KOBİ'lerin sahip oldukları her türlü taşınır varlığın rehnine imkân sağlanması öngörülmektedir. Öte yandan, rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getiriler ile taşınır varlığın doğal ürünü veya ikamesi olan yeni taşınır varlığın sicile otomatik olarak kaydolması hususunun açık şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, borçlu ve kefiller ile alacaklı arasında düzenlenen kredi veya borç sözleşmelerinin, tapu müdürlüklerince resmi senet düzenlenmeksizin ve ilgililerinin tapu müdürlüklerinde bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescilinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, 6102 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişikliğe paralel olarak anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşta açılış onaylarının ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

MADDE 3- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesi gereğince kat mülkiyeti veya kat irtifakı tesisi işlemleri tapu müdürlüklerinde resmi senet düzenlenerek veya mahkeme kararına istinaden yapılmaktadır. Madde ile, noterliklerde düzenlenen ve tapu siciline tescil kabiliyeti bulunan noterlik sözleşmelerinin de ilgili kurumlar tarafından tapu müdürlüğüne gönderilmesi durumunda gerekli tescil işlemlerinin yapılmasının önü açılmış olacaktır. Tapu sicilinde gerek tapu müdürlüğünde ve gerekse noterliklerde aynı hususları içeren mükerrer sözleşmelerin yapılmasının önüne geçilecektir.

Madde ile ayrıca yapı kullanma izin belgesine bağlanan binaların cins değişikliğine ilişkin tescil bildirim ve eki belgelerin, bu belgeleri düzenlemeye yetkili idareler tarafından kadastro müdürlüklerine gönderilmesi ve gerekli teknik işlemlerin de tapu ve kadastro idareleri tarafından tamamlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 12 nci maddesi gereğince kat mülkiyeti tesis edilmesi için ana gayrimenkulün maliki veya bütün paydaşları tarafından imzalanan, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca onaylanan mimari projenin diğer belgelerle birlikte tapu müdürlüklerine elden ibraz edilmesi gerekmektedir.

Ancak 634 sayılı Kanunda malikler tarafından imzalanan mimari projenin onaylanarak tapu müdürlüğüne gönderilmesi düzenlenmişken uygulamada malik imzalarının tapu müdürlüğü tarafından alındığı görülmektedir. Madde ile, müellifi mimar tarafından hazırlanan proje yetkili idarelerce maliklerin imzaları tamamlanıp Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen standartlarda taranarak güvenli elektronik ortamda tapu müdürlüklerine gönderilecektir.

MADDE 5- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 14 üncü maddesi gereğince kat mülkiyeti tesis edilmesi için ana gayrimenkulün maliki veya bütün paydaşları tarafından imzalanan, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca onaylanan mimari projenin diğer belgelerle birlikte tapu müdürlüklerine elden ibraz edilmesi gerekmektedir.

Ancak 634 sayılı Kanunda malikler tarafından imzalanan mimari projenin onaylanarak tapu müdürlüğüne gönderilmesi düzenlenmişken uygulamada malik imzalarının tapu müdürlüğü tarafından alındığı görülmektedir. Madde ile, müellifi mimar tarafından hazırlanan proje yetkili idarelerce maliklerin imzaları tamamlanıp Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen standartlarda taranarak güvenli elektronik ortamda tapu müdürlüklerine gönderilecektir.

MADDE 6- Madde ile, altyapı kazı işlemlerinde belediyeden kazı izin belgesi alınması, başvuru taleplerinin ne kadar sürede sonuçlandırılacağı, belge karşılığında alınacak harç oranı ve hesaplanması ve izinsiz kazı yapanlara uygulanacak idari para cezası ile ilgili hükümler düzenlenmektedir.

MADDE 7- Kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın haberleşme ihtiyaçlarının karşılanması, kamu güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi açısından güvenlik güçlerinin taleplerinin zamanında karşılanabilmesi için tüm telekomünikasyon altyapılarının hızlı bir şekilde kurulabilmesi ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi önem arz etmektedir. Bu sebeple, elektronik haberleşme altyapısı oluşturulurken, özellikle kırsal bölgelerde, mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapıları ve sistemi kurulmasına ihtiyaç duyulabilmektedir.

4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinde tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan anılan Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamayacağı düzenlenmiş ve söz konusu taşınmazların tahsis amacının değiştirilebileceği durumlar tahdidi olarak sayılmıştır. Madde ile, elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan alanların tahsis amacının değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, geçici depolama maliyetlerinin azaltılması ve dış ticaret erbabının rekabet gücünün yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, 4458 sayılı Kanunun 218 inci maddesine geçici depolama maliyetlerinin azaltılması amacıyla eklenen üçüncü fıkranın uygulanmasının sağlanmasına yönelik olarak 241 inci maddeye usulsüzlük cezası eklenmektedir.

MADDE 10- Madde ile, bürokrasinin azaltılması ve yapı ruhsatı işlemlerinin basitleştirilmesinin sağlanması amacıyla yapı denetim kuruluşlarının görevleri arasında yer alan yapı ruhsatının imzalanması yükümlülüğü kaldırılmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna risk bazlı denetime ilişkin hüküm eklenmektedir.

MADDE 12- İçişleri Bakanlığınca belediyelerin iş ve işlemlerini kolaylaştıracak Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ve yerel yönetim modüllerinin hizmete sunulması ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Böylelikle EBYS ile tüm belediyelerin merkezle ve kendi aralarında elektronik ortamda yazışabilmelerinin yanı sıra kullanılan yerel yönetim modülleri ile yapacakları işlemler sistem üzerinden gerçekleşecektir. Öte yandan, e-Belediye bilgi sisteminin hayata geçmesi ile vatandaşlarımızın belediye hizmetlerinden elektronik veya mobil imza ile yararlanmasına olanak sağlayacak altyapı oluşturularak kesintisiz yerel hizmet sunumu sağlanacak, bankalar ile anlık veri transferi sağlanarak vatandaşlarımızın vergi ve fatura gibi ödemelerini bu sistem üzerinden yapabilmesi mümkün olacaktır. Dolayısıyla bu sistem, vatandaş odaklı bir yerel yönetim yapısının oluşturulmasına ve vatandaşlarımızın belediye hizmetlerinden daha hızlı, kolay, etkin, kaliteli bir şekilde yararlanmasına ve bu hizmetlerdeki bürokratik işlemlerin azaltılmasına da hizmet edecektir. Bu kapsamda, 5393 sayılı Kanuna ek madde eklenerek e-Belediye bilgi sisteminin tanımlanması, kapsamı, çalışma prensibi ve e-Belediye bilgi sistemini kullanacak belediyelerin yükümlülükleri düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, 5393 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek e-Belediye bilgi sistemine ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

MADDE 14- Madde ile, şirket kuruluş aşamasında ticaret sicil memurlukları tarafından şirket kuruluş dilekçesi bildirim formunun Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi ve böylece işyerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuru yapılmadan Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tescil edilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, bildirimlerden hangilerinin işyerinin bildirilmesi yerine geçeceğinin Sosyal Güvenlik Kurumca belirlenmesi ve belirlenenlerle ilgili ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmemesi öngörülmektedir.

MADDE 15- Madde ile, Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen belgelerin gerçek ve tüzel kişilere verilmesi halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu iş ve işlemlerinin bu belgelere göre yapılarak bürokratik süreçlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 16- Madde ile; yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşlarca talep edilen şerh ve beyan tesisi (haciz, satış şerhi ve sair), terkinin ve tadilinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması hedeflenmektedir.

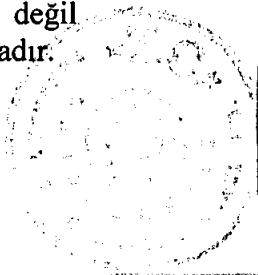
MADDE 17- Madde ile, her tacirin kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle vermesi öngörülmektedir. Tacir tüzel kişi ise unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzaları sicil müdürlüğüne verilecektir.

MADDE 18- Madde ile, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılarak anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşta açılış onaylarının ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi öngörülmektedir.

MADDE 19- 6102 sayılı Kanunun 428 inci maddesinde şirketlerde, organ temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilciye ilişkin esaslar düzenlenmektedir. Madde gerekçesinde hükmün hedefinin "... özellikle halka açık anonim şirketlerde pay sahiplerinin tek seçenekle ve bir oldu bitti ile karşı karşıya kalmalarına engel olmak ve pay sahipleri demokrasisinin kurulmasını sağlamak ..." olarak belirtildiği dikkate alındığında, anılan maddede düzenlenen temsil kurumlarının payları borsada işlem gören ve çok sayıda ortağı bulunan halka açık anonim ortaklıklarda, ortağın haklarının korunması bakımından önem taşıdığı anlaşılmaktadır. Ancak maddede herhangi bir ayırım yapılmadığından tüm anonim ortaklıklar maddede belirtilen zorunlulukları yerine getirmek durumundadırlar. Maddenin uygulanması özellikle az sayıda pay sahibi olan şirketlerde sorun yaratmaktadır. Bu şirketler bakımından böyle bir ihtiyaç bulunmadığı gibi uygulama mali külfet doğurmakta ve genel kurul toplantılarının gecikmesi ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Diğer yandan hükmün asıl fayda sağlayacağı halka açık anonim ortaklıklar bakımından 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi "6102 sayılı Kanunun 428 inci maddesi bu Kanun kapsamında uygulanmaz." denilerek halka açık anonim ortaklıklar bakımından istisna tanınmaktadır. Bu itibarla, halka açık anonim ortaklıklarda uygulanması imkânı bulunmayan hükümler, uygulamada yaşanabilecek sorunların önüne geçilebilmesi amacıyla yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 20- Madde ile, ayırt edici özelliği bulunmayan taşınır varlıklar için genel tanımlama yolu ile rehin kurulması imkânı tanınmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, sadece 6750 sayılı Kanunda belirtilen taşınırların değil KOBİ'lerin sahip olduğu her türlü taşınır ve hakkın rehne konu olabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 22- Madde ile, rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getiriler ile taşınır varlığın doğal ürünü veya ikamesi olan yeni taşınır varlığın girdiğinin açık hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca iyiniyetli üçüncü kişilerin iradelerinin korunması hususunda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 23- Madde ile, 6750 sayılı Kanun kapsamındaki borçların süresinde ifa edilmemesi halinde alacaklının başvurabileceği yollara ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 24- Madde ile, 6750 sayılı Kanunda öngörülen rehin sistemi daha çok taşınmaz rehnine benzediğinden anılan Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun taşınmaz rehnine ilişkin hükümlerinin uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 25- Madde ile, 6750 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde düzenlenen birleşme ve karışmaya ilişkin hükümler yürürlükten kaldırıldığından anılan Kanunun 11 inci maddesinde bu doğrultuda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 26- Yürürlük maddesidir.

MADDE 27- Yürütme maddesidir.

